

2020 Európa szétesésének vagy újjászületésének éve?

Giuseppe Conte és Ursula von der Leyen – a mi Marshall-tervünk

A problémák megoldásában rendkívüli jelentőséggel bír a felelősségi körök vizsgálata, az Európai Bizottság elnöke beismerte, hogy a koronavírus járvány kitörésekor hibázott az Unió.

Noha a COVID-19 vírussal fertőzött első beteget január 31-én diagnosztizálták Észak-Olaszországban és február 22-én jelentették be a pandémia első halálos áldozatait Európában, a Bizottság csupán márciusban szólalt meg. 2020. március 11-én anyanyelvén [szólt](#) Olaszországhoz a Bizottság elnöke, amikor szolidaritásáról biztosította a dél-európai nemzetet: „Ebben a pillanatban Európában mindannyian olaszok vagyunk”. Ezt követően április 1-jén Ursula von der Leyen [üzenetet](#) intézett Olaszországhoz, amiben kijelenti: „Még ha eleinte nem is kezelte az Unió egységesen a kialakult járványhelyzetet, ma Európa végre az olaszok mellé áll: új forrásokat fogunk kiosztani az munkanélküliek támogatására. El kell ismerni, hogy a válság korai napjaiban, a közös európai válasz szükségességét háttérbe szorítva, túl sokan csak saját problémáikra gondoltak. Nem ismerték fel, hogy ezt a világjárványt csak unióként tudjuk legyőzni. Manapság az emberek közötti távolság alapvető fontosságú biztonságunk szempontjából, azonban az európai nemzetek közötti távolság mindenkit veszélybe sodort.”

Az olasz miniszterelnök válasza sem váratott magára sokáig, mivel Giuseppe Conte április 2-án [reagált](#) a Bizottság elnökének üzenetére, amiben kijelentette: Ursula von der Leyen szavai bizonyítják, hogy az olaszok eltökéltsége a nemzeti határokat átlépve minden európai polgár lelkiismeretét megérintette, így azt a kérdést kell feltennünk, hogy mit hajlandó Európa megtenni saját magáért. A miniszterelnök kijelentette, hogy két lehetőségünk van: vagy szétesik Európa, vagy a gazdasági unión túl előtérbe helyezi és erősíti politikai és társadalmi egységességét. Conte a szolidaritás tintájával írta meg az integráció jövőjét, emellett igazat ad a Bizottság elnökének; a válság első napjaiban az európai szolidaritás hiányzott a nemzetek között. Olaszország támogatja a Bizottság SURE csomagját, ami mintegy 100 milliárd eurót csoportosítana át a közös költségvetésből a válság károsultjai megsegítésére a nemzeti kormányokon keresztül, ugyanakkor úgy gondolja, hogy az egészségügyi rendszerek kiszolgáltatottsága, valamint a kis-és középvállalkozásoknál gyorsan megjelenő likviditási gondok a SURE kapacitásain túlmutatnak. Conte emlékeztet: az Egyesült Államok olyan példátlan költségvetési erőfeszítéseket tesz, amelyek nélkül az Európai Unió a globális versenyben alulmaradhat.

A válság hosszan tartó hatásainak kezelésére a Bizottság elnöke április 5-ei nyilatkozata [szerint](#) egy európai Marshall-tervre van szükség az európai gazdaság újjáéledéséhez. Noha egy „Marshall-terv szerű”, a gazdasági felépülést támogató program kidolgozására Charles Michel, az Európai Tanács elnöke már korábban, március 25-én [felkérte](#) a Bizottságot, von der Leyen a következő többéves pénzügyi keretet használná az EU fő eszközeként az integráció újjáépítésére. „Ahogyan a világ teljesen átalakult a közelmúltban - úgy kell a költségvetésünknek is módosulnia” - írta von der Leyen, és hozzátette, hogy a következő, többéves költségvetési keretösszeget megfontoltan és fenntartható módon kell befektetni az integráció jövőjébe. Von der Leyen több pénzt fordítana innovatív kutatásokra, digitális infrastruktúrára, tiszta energiára, fenntartható gazdaságra, valamint a jövő közlekedési rendszereinek fejlesztésére.

Paolo Gentiloni, az unió gazdaságügyi biztosa, Olaszország korábbi miniszterelnöke szerint a SURE az első tényleges szolidáris fellépés, amit az Unió felmutathat a járvány negatív gazdasági hatásainak mérséklésére. A biztos ugyanakkor amellel [érvel](#), hogy Európának létre kell hoznia egy európai adófizetői alapot, amely hosszú távú kötvényeket bocsáthat ki a pandémiából való kilábalás támogatására. Paolo Gentiloni és Thierry Breton közzétették [véleményüket](#) április 5-én, amely Von der Leyen kezdeményezésén is túlmutat, és olyan, új európai alap létrehozására hívják fel a tagállamokat, amelyet kifejezetten hosszú távú kötvények kibocsátására terveztek. A biztosok szerint a költségvetési források egy részét erre a célra elkülöníteni és ehhez olyan irányítási mechanizmust szükséges hozzárendelni, amely a visszaélések elkerülésének garanciájaként szolgálhat. Ennek a szokatlan finanszírozási formának korlátozhatónak kell lennie a jelenlegi válsághoz kapcsolódó ipari fellendülésbe történő közös beruházásokra- írta Gentiloni.

A tárgyalásoknak és a politikai lobbi tevékenységeknek a világjárvány nem szab határt sőt, teljesen új gazdasági megoldások alkalmazására sarkallja Európát. Kérdéses, hogy a járvány által leginkább sújtott területekkel szolidáris Unióra találunk-e a költségvetési terv újragondolásakor, az európai Marshall-tervben.

2020-04-06 – Pató Viktória Lilla